

Internetconsultatie betreffende de regeling in verband met vaststelling van een lijst met voor tabaksproducten en e-sigaretten verboden additieven en een verbod op kenmerkende aroma's voor verhitte tabaksproducten

DEEL I – REACTIE OP DE CONSULTATIEVRAAG

Wij – 33 organisaties die zich inzetten voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie (zie Deel II) – zijn er grote voorstanders van om het verbod op additieven in tabak en e-sigaretten nader te specificeren en het verbod op kenmerkende aroma's uit te breiden naar verhitte tabak.

Overheidsmaatregelen hard nodig op weg naar Rookvrije Generatie

Wij vinden dat **ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien**. Dat betekent vrij van blootstelling aan en het gebruik van alle tabaks- en aanverwante producten, waaronder e-sigaretten en verhitte tabak. Helaas raken nog steeds wekelijks honderden kinderen verslaafd aan nicotine. Gelukkig is er een sterke maatschappelijke beweging op gang gekomen om dit tij te keren. Maatschappelijke organisaties kunnen het echter niet alleen: **ook overheidsmaatregelen zijn nodig om ons gezamenlijke doel – een Rookvrije Generatie – dichterbij te brengen**. Alleen zo kunnen we kinderen beschermen tegen de verleiding om tabaks- en aanverwante producten te gaan gebruiken.

Verbod op kenmerkende aroma's verhitte tabak

Bij verhitte tabak wordt tabak in een apparaat gedaan en verhit via een verwarmingselement. De gebruiker inhaleert de stoffen die op deze manier vrijkomen. Net als bij de verbranding van tabak komen hierbij **kankerverwekkende en andere schadelijke stoffen vrij**, wat grote gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Ook bevat verhitte tabak net als sigaretten nicotine, wat verhitte tabak tot een verslavend product maakt.¹ Daarnaast kan nicotine schade aan de hersenen van adolescenten veroorzaken.² Daarom moeten jongeren beschermd worden tegen verhitte tabaksproducten.

De Tabaksproductenrichtlijn bevat een verbod op het in de handel brengen van sigaretten en shagtabak met een kenmerkend aroma. Tot nu toe was verhitte tabak uitgezonderd van dit verbod. Het uitbreiden van het **verbod op kenmerkende aroma's naar verhitte tabak** zien we als een **belangrijke stap om dit product minder verleidelijk te maken voor kinderen en jongeren** en te voorkomen dat zij beginnen met roken. Uit onderzoek blijkt immers dat jongeren rookwaren met smaakjes aantrekkelijker vinden en smaakjes de kans vergroten dat jongeren beginnen met roken.³ Bovendien draagt de maatregel, met het oog op een aanstaand verbod op smaakaccessoires voor tabaksproducten, bij aan het tegengaan van substitutie. Het moedigt gebruikers van sigaretten of shagtabak die smaakaccessoires gebruiken aan om te stoppen met roken. Verhitte tabak met een smaakje is met deze maatregel geen alternatief meer.

¹ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), *Nieuwsoortige tabaksproducten die worden verhit*, beschikbaar via [deze link](#).

² Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), *Nicotineproducten zonder tabak voor recreatief gebruik*, beschikbaar via [deze link](#).

³ Zie bijvoorbeeld: K.C. Manning, K.J. Kelly, M.L. Comello, 'Flavoured cigarettes, sensation seeking and adolescents' perceptions of cigarette brands', *Tobacco Control* 2009, p. 459–65, beschikbaar via [deze link](#). Zie ook: I.T. Agaku, U.T. Omaduvie, F.T. Filippidis et al., 'Cigarette design and marketing features are associated with increased smoking susceptibility and perception of reduced harm among smokers in 27 EU countries', *Tobacco Control* 2015, p. 233–40, beschikbaar via [deze link](#).

Lijst verboden additieven tabaksproducten en e-sigaretten

Handhaving op verboden additieven voor tabaksproducten en e-sigaretten is erg belangrijk, daarom vinden wij het **heel positief** dat er een **lijst met verboden additieven is opgesteld. Dit vergemakkelijkt de handhaving door de NVWA.** Op de lijst staan stoffen die de kans vergroten dat jongeren beginnen met roken; stoffen die inhalatie faciliteren, nicotineopname stimuleren of de verslavende werking van nicotine versterken staan op de lijst. Ook stoffen die de indruk wekken dat ze gezondheidsvoordelen bieden of die in verband worden gebracht met energie en vitaliteit zijn verboden en worden via de lijst nader gespecificeerd.

Aandachtspunt 1: Smaakjes overige tabaksproducten en smaakaccessoires

Hoewel we blij zijn dat het verbod op smaakstoffen wordt uitgebreid naar verhitte tabak, zijn er nog steeds tabaksproducten waarvoor een dergelijk verbod niet geldt, zoals cigarillo's en pijptabak. Op dit moment staat de Europese Tabaksproductenrichtlijn (Tobacco Products Directive, TPD) dit ook nog niet toe. We hopen daarom dat de **regering inzet op aanpassing van de TPD** op dit punt, zodat uiteindelijk voor alle tabaks- en aanverwante producten geur- en smaakstoffen verboden worden.

Om het smaakverbod te omzeilen heeft de tabaksindustrie **smaakaccessoires** voor tabaksproducten op de markt gebracht, waarmee smaakjes alsnog aan tabaksproducten kunnen worden toegevoegd. Zo hebben bijvoorbeeld veel mentholrokers na de inwerkingtreding van het mentholverbod hun toevlucht gezocht tot smaakaccessoires, om zo alsnog een mentholsigaret te creëren.⁴ Het is dan ook goed dat de regering in december heeft aangekondigd ook deze smaakaccessoires te zullen verbieden.

Aandachtspunt 2: Stimuleren van stoppen met roken

Een verminderde beschikbaarheid van smaakjes in tabaksproducten kan een **extra prikkel zijn voor rokers om te stoppen** met het gebruik van deze producten. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het verbod op sigaretten en shag met mentholmaak: mentholrokers deden vaker een poging tot stoppen na het ingaan van dit verbod.⁴ De inwerkingtreding van het verbod op kenmerkende aroma's voor verhitte tabaksproducten zien we daarom als een logisch moment voor de **overheid om extra aandacht te geven aan het belang van stoppen met roken**, door het algemeen publiek te informeren over de voordelen van en de beschikbare hulp bij stoppen met roken.

⁴ C.N. Kyriakos, P. Driezen, G. Fong, et al. 'Impact of the European Union's menthol cigarette ban on smoking cessation outcomes: longitudinal findings from the 2020–2021 ITC Netherlands Surveys', *Tobacco Control* 2022, beschikbaar via [deze link](#).

DEEL II – ACHTERGRONDINFORMATIE OVER DE INDIENENDE PARTIJEN

Deze reactie is ingediend namens de volgende **33 organisaties**:

1. Hartstichting
2. KWF
3. Longfonds
4. Aesculaap Medische Assistentie
5. AJN Jeugdartsen Nederland
6. Alfa-college
7. Artsenfederatie KNMG
8. Atletiekunie
9. Cohesie huisartsenzorg
10. De Nederlandse GGZ
11. Gemeente Amsterdam
12. Gemeente Roermond
13. Gemeente Roosendaal
14. Gemeente Rotterdam
15. Gemeente Smallingerland
16. GGD Amsterdam
17. GGD Gelderland-Zuid
18. GGD GHOR Nederland
19. GGD Gooi en Vechtstreek
20. GGD Hollands Midden
21. GGD Zaanstreek-Waterland
22. GGD Zuid Limburg
23. JGZ Zuid-Holland West
24. Kerngroep Rookvrij Limburg Noord
25. Koninklijk Nederlands Korfbalverbond
26. Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde
27. PinK-FOX
28. SineFuma
29. Stichting Rookpreventie Jeugd
30. Stichting Rookvrije Generatie Midden-Groningen
31. Verslavingskunde Nederland
32. VieCuri Medisch Centrum
33. WeQuit

De deelnemende organisaties zetten zich samen met een groot aantal andere partijen en individuen in voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie. Dat draagt bij aan het realiseren van een Gezonde Generatie.

De organisaties vinden dat ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien: vrij van blootstelling aan tabaksrook en de verleiding om tabaks- of aanverwante producten te gebruiken. Daaronder verstaan we bijvoorbeeld ook e-sigaretten en nicotineproducten zonder tabak. De organisaties zijn dan ook blij dat de ambitie om te komen tot een Rookvrije Generatie sinds de totstandkoming van het Nationaal Preventieakkoord een belangrijke doelstelling is van de Nederlandse overheid.

Het belang van een Rookvrije Generatie is groot. Roken is veruit de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en sterfte in Nederland. Jaarlijks **overlijden er meer dan 20.000 mensen** aan de gevolgen van roken en meeroken. En toch **beginnen er iedere week weer honderden kinderen** met dagelijks roken. Als zij blijven roken, is de kans dat zij overlijden aan de gevolgen daarvan groter dan 50%.

Bovendien is er in de maatschappij een breed draagvlak voor het beschermen van kinderen tegen roken: **88%** van de Nederlandse volwassenen vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen tabaksrook en **89%** vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen de verleidingen van tabaksproducten. **85%** is voor van maatregelen vanuit de overheid om er voor te zorgen dat jongeren niet beginnen met roken.⁵

⁵ *Draagvlakonderzoek Tabaksontmoedigingsbeleid (2023)*, uitgevoerd door Kantar Public in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij, onder 1.037 Nederlanders van 18 jaar en ouder.